

minskega dohodka 2 odstotka, od 1000 do 2000 Din 3, od 2000 do 3000 Din 4, od 3000 do 4000 Din 5, od 4000 do 5500 Din 6.3, od 5500 do 7500 Din 7.8, od 7500 do 10.000 Din 9.4, preko 10.000 Din čistega najeminskega dohodka 10 odstotkov. — Ta davek od hiš se ne bo pobiral od kmetijskih zgradb, ki so zato tega davka oproščene. Pač pa bodo hiše ocenjene po njihovi vrednosti, koliko bi znašala najemnina, če bi se oddala, po tisti svoti se potem zaračuna davek.

Obrtni davek (davek na poklice in podjetja):

I. skupina: temeljna stopnja 10 odstotkov. — II. skupina: Točka 1 a, 2 a: 8 odstotkov, točka 1 b, 2 b in 4: 6 odstotkov, točka 3: krošnjariji plačajo pavšaliran davek 60 Din letno, potniški agenti pa 1 tisoč Din letno. — III. skupina: temeljna stopnja 4 odstotke. Dopolnilna stopnja: do 10.000 Din čistega dohodka 2 odstot., od 10 do 20.000 Din 2.5, od 20 do 30.000 Din 3, od 30 do 50.000 Din 4, od 50 do 70 tisoč Din 5, od 70 do 90.000 Din 6, od 90 do 120.000 Din 8, od 120 do 150.000 Din 10, preko 150.000 Din čistega dohodka 12 odstotkov. — Obrtniki, posebno mali, bodo s tem davkom bolj zadovoljni kot z dosedanjim, ker je skoro vsak že moral poleg pridobnine plačevati dohodnino.

Davek na podjetja,

ki so zavezana javno polagati račune: Za ta podjetja so tri skupine. I. Zadruga, ki po zakonu niso oproščene, in regulativne hranilnice. Temeljna stopnja 10 odstotkov. — II. Industrijska in rudarska podjetja 11 odstotkov. — III. Druga podjetja, banke itd. 12 odstotkov. Dopolnilni davek se tukaj računa po rentabiliteti. Rentabiliteta se izraža v razmerju med čistim dobičkom in kapitalom (temeljna glavnica in rezervni fond). Pri rentabilnosti od 6 odstotkov znaša dopolnilni davek 2 odstotka, od 8 znaša 3, od 10 znaša 4, od 12 znaša 5, od 14 znaša 6, od 16 znaša 7, od 18 znaša 8, od 20 znaša 9, od 22 znaša 10, od 24 znaša 11, od 26 znaša 12, od 28 znaša 13, od 30 znaša 14, preko 30 odst. znaša 15 odstotkov. — Ravno velika podjetja se rada odtegnejo plačevanju davka. Upati je, da bo ta davčni zakon tako sestavljen, da se ne bo moglo še nadalje skrivati dejanskega dobička težke industrije.

Davek na rente,

na obresti, na vloge v hranilnicah in denarnih zavodih 8 odstotkov. Vloge pri kreditnih zadrugah, poštini hranilnicah in oblastnih hranilnicah so tega davka proste. Na druge rente znaša 15%. Mnogim leži mrtev denar v hranilnicah, pa jim daje lepe obresti. To niso naši skromni prihranki, pač pa drugače naložen kapital. Do sedaj je bil ta davek majhen in so ga denarne zadruga same plačevale. Sedaj bo pa treba plačati 8 odstotkov od obresti. Kdor ima naloženih 1000 D, znašajo obresti 50 Din, plačal bo letnih 4 Din. Tudi če bi kdo sam drugemu posodil, bo moral plačevati ta davek od obresti, ki jih terjaja. Naše zadruga bodo v tem oziru dobile že posebno navodilo od Zadrugne zveze.

Službeni davek:

Kakor smo poročali, se pri tem davku odvzame od obdavčenja od mesečnih do-

hodkov do 4000 Din 400 Din in 100 Din za vsakega otroka. Ostalo se obdavči. Od 4000 do 6000 Din dohodkov na mesec se odšteje 200 Din in 50 Din za vsakega otroka, ostalo se obdavči. Preko 6000 Din mesečnih prejemkov se ničesar ne odbije. Oni, ki prejemajo mesečno plačo, so sicer že tudi plačevali davke, ali zelo zmešano so bili urejeni. Zdaj se bodo tudi ti davki enotno pobirali.

Glavna načela novega davčnega zakona so:

Vsi državljani pravično obdavčeni, zato naj bodo tudi vsi državljani enakomerno obdavčeni. Kdor je gospodarsko močnejši, naj več plača kot gospodarsko šibki.

Ne rečemo, da bo ta zakon že najboljši, ali k redu in pravičnosti v davčnem oziru pa bo vendar vodil, to je njegov namen, zato bo treba paziti, da ga ne bi kdo v drugačne namene uporabljal.

POLITIKI RAZGOVORI

»Le poberite koščke kruha«, je opozarjal skrbni stari oče vso družino, ko je povečerjela, »da kje konca ne vzamejo! Težka je skrb za kruh in gorje, če — ga ni!«

»V naši državi bi ga pravzaprav le ne smelo manjkati! Po večini smo kmetijska država, na tisoče vagonov žita izvozimo.« Tako je modroval hlapec, gospodar pa ga je zavrnil:

»Moj dragi, in vendar je lakota v državi! Bral sem, da v Bosni in Hercegovini strada na tisoče ljudi, ki jedo travo in slamo, ker nimajo kruha! Kdor ne pozna položaja, bi mislil, da so ti kraji nenadoma padli v kako nesrečo, ali pa so tako odrezani od sveta, da ne more nihče do njih. Pa ni tako! Skozi te kraje vozijo železnice, skozi te kraje vodijo ceste, v 4 dneh se pripelješ od nas tja dol. Hrana bi se lahko dovozila, samo eno je: Te hrane nihče ne da! Saj jo je v bližnjih mestih dovolj! Samo zastoj je nihče ne da, ljudje pa so taki reveži, da si je kupiti ne morejo! Vlada je priskočila na pomoč in je določila 10 milijonov dinarjev podpore. To je sicer prav, toda treba pa je, da se revežem doli na ta način pomaga, da ne bodo reveži, ki jih naj država vzdržuje, ampak naj si sami zaslužijo, da bodo lahko živeli!«

»Zakaj pa so ljudje v teh krajih taki reveži?«

»Zato, ker so v rokah oderuhov. Ti oderuhi poberejo pridelke kmetom v jeseni za obresti, kmet pridelke da, ne dobi pa nič. Zato ni čuda, da je revež. Kmet v teh krajih ne more dobiti po ceni posojila, si ne more pomagati na noben način. Sicer je bilo tako svoj čas tudi pri nas! V vsaki vasi so bili taki oderuhi, ki so gospodarili nad vsemi, ki so bili največji vzrok strašne revščine, v katerih je svoj čas živel naš kmet. Veste, kdo je pa rešil našega kmeta iz tiste revščine? Kmet je rešil kmeta in to na ta način, da so se kmetje zbrali v zadrugah, nalagali svoj denar tisti, ki so ga imeli, dobivali pa so ga tisti na nizke obresti, ki so ga potrebovali. Vsak kmet bi moral dobro vedeti, da je eden največjih sinov slovenskega naroda, katoliški duhovnik dr. Krek pri-

šel s tem načrtom med nas in ga je tudi izvedel.

Kakor pa imamo mi po dve roki, da lahko v redu delamo, tako je ta plat združništva še le ena, treba je še druge. Naši kmetje še niso svobodni pri prodaji svojih pridelkov. Bil sem na vinski razstavi v Ptuj. Do dve tretjini vina so tu razstavili vinski trgovci. V drugih okrajih, kot v ljutomerskem in ormoškem, pa so vinogradniki stopili skup in ustanovili zadruga. Te zadruga so se združile v Osrednjo štajersko vinarsko zadruga v Mariboru in te so že začele nadzirati cene, ker tudi same kupujejo od svojih udov. Zadnje jesen so se dogodili slučaj, da je vinski trgovec ponudil 5—6 Din, a zadruga po 7—8 Din in po vsej okolici je dobilo vino — pravo ceno. Vinski trgovci lahko trgujejo, samo to ni prav, da bi kmetje-vinogradniki res morali biti odvisni od njih. Isto je glede sadja. Tu pa še niti prave trgovine ni, tu so le posredovalci inozemskih tvrdk. Tu bo še veliko dela, da se ta združna organizacija uvede in deluje tako, da bo trdna. Kadar bo do tega prišlo, tedaj se bodo pri sklepanju pogodb z drugimi državami ozirali tudi na kmeta, ki bo organiziran v močnih zadrugah.«

»Ti si cel revolucionar«, je oče pokazal sina, ali vendar tako, da so vsi čutili, da ga je pohvalil.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Rojstvo kraljeviča v naši kraljevi družini. V noči dne 19. t. m. se je porodil v kraljevi družini princ. Njegovo rojstvo je vzbudilo veliko veselje v kraljevi hiši, v Beogradu in po vsej državi. Šole so s posebnim praznikom proslavile rojstvo kraljeviča, v cerkvah so bile zahvalne službe božje. Kraljevska mati in dete se veselita krepkega zdravja. Kraljeviču so dali začasno ime Andrej. Ko bo krščen, dobi najbrže ime Dušan. Boter mu bode angleški princ de Jork.

Davčni odbor zakon izgotovil. Zakon za izjednačenje davkov je v osnutku končan. Narodna skupščina, ki zboruje od 22. t. m. dalje, bo v kratkem v njem razpravljala in ga najbrže tudi sprejela.

Davidovič si zopet želi zaupnico. Ko je demokratska stranka imela pretekli teden kongres, je Davidovič zopet dobil lakvo zaupnico. Zbor pa je v svojih sklepih kljub zahtevam Davidoviča odobril sodelovanje svojih ministrov v vladi.

Radič gre z demokrati ali z radikali. Ker si Davidovič prav ne upa zanesti razkola v svojo lastno stranko, pa odlaga in odlaga, mu je Radič zagrozil, da če noče Davidovič, da gre on z njim v veliko združeno vlado, pa bo šel z radikali. Ta grožnja posebno Pribičeviću ni bila všeč, pa je pregovoril Radiča, naj da Davidoviču še deset dni časa za premislek.

Zagrebačka politična svatba med Radičem in Pribičevićem se je vršila preteklo nedeljo v Zagrebu. Ker pa se je bilo bati nemirov, je vlada prepovedala obhode. Bila so le velika zborovanja v jahalnici zagrebskega sejma. Radič in Pribičević sta govorila. Pravijo, da je večer Radič

povabil Pribečevića v svoje stanovanje in mu je pokazal ono luknjo, v katero se je skrila, ko so ga na Pribečevićovo zahtevo preganjali in spravili tudi v zapor. Časi se izpreminjajo in ljubezen je slepa, tako se norčujejo Zagrebčani iz te politične predpusne svatbe.

Politični položaj se bo kmalu razčistil. Ker je predsednik vlade Vukičević zahteval od demokratskih ministrov, da se morajo odločiti z ozirom na delovanje Davidoviča, ali gredo z njim, ali pa proti njemu, bo položaj v tem oziru kmalu razčiščen. Verjetno je, da bodo demokratski ministri ostali v vladi. — Opozicija položaj namenoma zamotava in to tudi z lažjo, če ne gre drugače. Tako si izmišlja in spravlja v javnost, zdaj, da je eden minister odstopil, pa spet preklical seveda, zdaj, da je razkol v radikalni stranki, pa zopet kaj drugega, kar bi naj služilo njeni zavoženi politiki. Ko se bo položaj končno javno razčistil, bode šla narodna skupščina na delo, da spravi naprej številne zakone, ki jih je vlada pripravila.

Člen 69 črtan na posredovanje našega ministra dr. Gosarja. Ta člen je določal, da bi posestniki 50 km od državne meje ne smeli prosto prodajati svojih posestev, ampak bi morala to odobriti dva ministra, finančni in vojni. Ker bi bili ravno Slovenci s tem zelo prizadeti, se je nameravalo urediti tako, da se tujcem ne sme prodati. Ker pa bo to z drugimi določili urejeno, se je zato ta člen v celoti črtal na zahtevo SLS in njenih poslancev in na posredovanje ministra dr. Gosarja.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Roparski zločin Italije! Pretekli teden je Italija zopet storila vnebovpijočo krivico našim bratom onkraj meje. Slovenci v Italiji so imeli lepo razvito Zadržno zvezo, ki je preteklo leto imela 25 milijonov lir ali do 80 milijonov dinarjev prometa. Italijani so vedeli, da je v tej Zadržni zvezi moč našega naroda. Pod različnimi lažnjivimi pretvezami so odstavili vodstvo Zadržne zveze in postavili italijanskega komisarja. Ta roparski zločin nad premoženjem zadržnikov je vzbudil ogorčenje po vsej kulturni Evropi.

Madžarska bo sojena pred društvom narodov. Zaradi oboroževanja, ki ga je Madžarska s pomočjo Italije kljub prepovedi vršila, pride Madžarska pred društvo narodov, ki jo bo sodilo. Kazen bode v tem, da bode dobila novo strogo vojaško nadzorstvo.

Rumunija in Bolgarija prijateljici? To novico so prinesli italijanski vladni listi s velikim ogorčenjem, ker so še vedno računali na Bolgarsko, da bo šla z Italijo. Bolgarska mora najti pot do morja in Rumunija ji ga hoče dati. Pogodba bode baje še ta mesec podpisana. To dejstvo bo zopet mnogo pripomoglo k miru na Balkanu.

Rumunija in Poljska, zveza pred Rusijo! Ruski časopisi poročajo, da je Francoska posredovala v tem smislu, da se med Rumunijo in Poljsko napravi dogovor obrambe, če bi Rusija hotela napasti katero od dveh držav.

Francija za večni mir. Francoska država je prevzela v Evropi vodstvo za utrditev miru. Zato je stopila v pogajanja

tudi z Ameriko, ki enako proglašča, da je vsaka vojna nezakonita, da naj bo med narodi in državami mir.

Francija štiti naše pravice pred Italijo. Mussolini je ponudil najpreje Nemčiji zvezo proti Franciji. Ker je propadel, je ponudil zvezo Franciji proti Nemčiji. Prejel pa je odgovor, da Francija take zveze sploh ne sklepa in če hoče Italija s Francijo stopiti v dogovore, je predpogoj, da se preje popolnoma pogodbi z Jugoslavijo. Mussoliniju je to pač težko. Je bil udarec na Zadržno zvezo le slabotno maščevanje radi tega? Kdo ve!

Vse ameriške države zborujejo. V mestu Havana so se zbrali zastopniki vseh ameriških držav, kjer imajo razgovore, kako naj Amerika zavladava nad celim svetom in prevzame odločujočo vlogo od Evrope, ki jo je dosedaj imela. Ameriki bo po svetovni vojni, ki se je v glavnem vršila v Evropi, to prav lahko doseči. Ona se je itak v vojni izredno opomogla, njej so danes dolžne vse evropske države, tudi zmagovalke, velikanske svote. V napredku in uporabi raznih iznajdb je Amerika že daleč pred Evropo. Zopet se je uresničil izrek: kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. Evropejci so se klali, Amerika pa jih je prehitela. Mnogi že naglašajo, da je treba Evropo organizirati na ta način, da bode tudi Evropa — združena država! Ta cilj je visok in lep. Ali ga bo mogoče doseči? Slabo ne bi bilo, saj je dandanes svet tako majhen, ko stopajo aeroplani na plan! Evropo dejansko uničuje njena razkosanost, to veliko število držav, ki so zaprte druga od druge s carinskimi plotovi.

NOVICE

TUDI MESTO PTUJ IMA NAŠEGA ŽUPANA.

V četrtek dne 19. t. m., se je vršila v Ptuj volitev župana. Ptujskim županom je bil izvoljen naš vrli pristaš, dolgoletni gerent ptujkega okrajnega zastopa gospod Miha Brenčič. Doslej so krmarili ptujsko občino samostojni demokratje, a od sedaj zanaprej bo odločevala na ptujskem magistratu naša SLS, ki se je izkazala doslej na vodilnih mestih kot umna in v vsakem oziru napredna gospodarica. O novem županu g. Brenčiču smo prepričani, da bo vodil ptujsko občino z isto požrtvovalnostjo, delavnostjo in nesebičnostjo, kakor že načeljuje okrajnemu zastopu od prevrata pa do danes. Gospodu županu naše iskrene čestitke!

SUROVINE NA DELU.

Oni kot ob Savi proti Brežicam, Zdolam in Podsredi je večkrat pozorišče divjih zločinov, ki bi morali biti dobremu slovenskemu ljudstvu čisto tuji. Nedelja, dne 15. t. m. beleži krvav dogodek s smrtnim izidom, ki se je zgodil tako-le: Brata Franc in Avguštin Klavžer iz Pečice v župniji Podsreda sta se podala na Zdole, kjer je izplačal Avguštin svojemu bratu doto. Denar je Avguštin dobil od svojega tasta v zdolski posojilnici. Franc Klavžer je denar pe večini naložil v posojilnico, le nekaj si je pridržal za tekoče potrebe. Okrog petih popoldne sta se

oba brata v družbi žene, tasta in tašče podala domov proti Pečicam. Ker sta brata imela še posla v trgovini Presnik v Zdolah, sta zaostala. Od Presnika sta šla oba še k trgovcu Črnogi po pozabljen zavitek. Ko sta od trgovine Črnoge šla po cesti proti domu, sta bila naenkrat od 3 do 4 fantov napadena. Franc Klavžer je zbežal, dočim ga je brat Avguštin klical na pomoč. Ko je Franc hitel nazaj k bratu, so se napadalcem umaknili. Ko sta oba prišla do sejmišča v Zdolah, sta bila ponovno napadena. Franc je zbežal in je mislil, da se je tudi Avguštinu posrečilo zbežati. Avguštin je pa med tem že z razbito črepinjo obležal mrtev na sejmišču. Franc Klavžer je zbežal naravnost v Setole, na dom staršev bratove žene. Ko ni tam dobil brata in ga tudi do polnoči ni bilo v Pečice, je hotel s tantom iti brata iskat. Radi teme sta to odložila na jutro. V pondeljek v jutro sta šla s temno slutnjo po poti iz Pečice proti Zdolam. V Zdolah, na mestu večernega napada, sta že našla radovedneže okrog trupla, v katerem sta spoznala brata, oziroma zeta Avguština Klavžerja. Orožništvo je še tekom dopoldneva izsledilo napadalce, ki so znani domači pretepači. Pri ubitem Avguštinu se je na obleki poznalo, da so mu pregledali žepa, kljub temu, da mu ni ničesar zginilo. Večjo svoto denarja je namreč imel brat Franc, ki pa je pred napadalcem zbežal. Pokojni Avguštin Klavžer je bil šele dve leti poročen in zapuščena žena in enega otroka. Ni še pojasnjeno, ali so napadalcem ubili Avguština radi denarja, ali iz kakega drugega vzroka.

SMRTNA KAZEN IN VEČ NEGO 800-LETNA JEČA.

Pri najvišjem sodišču v Beogradu je bila izrečena te dni končno veljavna sodba nad razbojnikoma: Ivanom Maksimovič in Bajom Omerovič, ki sta ropala ter morila dolgo časa v okraju mesta Valjevo v Srbiji. Obtožnica jima je očitala, da sta izvršila tekom enega leta 83 razbojništev in pobijala ljudi med mukami večkrat za piškavih 10 dinarjev! Ko sta tičala omenjena tolovaja prvič pod ključem, sta se seznanila v ječi z zloglasnim hajdukom Bojovičem in izdelala z njim načrt za pobeg iz zapora. V noči med 19. in 20. novembrom 1923 so vsi trije z žlicami razpraskali zid, razdejali opeko in zlezli skozi luknjo na hodnik, ubili dva jetniška paznika, pobegnili v šumo in začeli ropati. Kmalu pa so se sprli in se ločili. Bojovič je začel tolovajstva na lastno pest, Ivan in Bajo pa skupno. Naključje je hotelo, da je Bojovič kmalu zopet padel pravici v roke in je bil za svoja tolovajstva ustreljen. Ivan Maksimovič in Bajo Omerovič pa sta še vse leto nadaljevala z ropi in končno v maju 1924 tudi onadva padla orožnikom v roke. — Tekom enega samega leta sta Ivan in Bajo, kakor že omenjeno, izvršila 83 razbojstev, umorila dva človeka, izmučila pa okrog 30 kmetov in skupno naropala 180.000 Din. Delež pri posameznih razbojstvih včasih ni bil večji kot 10 do 15 Din. Valjevsko okrajno sodišče je za vse te zločine obsodilo Ivana Maksimoviča in Bajo Omeroviča na smrt z ustrelitvijo in vrhu tega po srbskem kazenskem zakonu še na 846 let težke ječe. Obsodbo prvega sodišča je potrdilo najvišje sodišče v Beogradu in oba tolovaja bosta